

give Styt paa at faae Udviklingen fremmet i Sunigrundlovens Land, og jeg haaber, at Lands-thinget, som jo er ung i Tjenesten endnu, skal komme til den Erkjendelse af sin Stilling, at det ikke er dets Opgave at se paa Enkelt- hederne eller stadig staa imod ethvert Fremskridt, men at det ligesom Forstelamre i andre Lande virkelig skal kunne gaa ind paa bestemte positive Fremskridt, hvilende paa demokratiske Grundsætninger. Jeg haaber, at Landstinget skal komme dertil, men viser det sig hen i Tiden, at dette ikke lykkes, nu vel, saa kunne vi ogsaa gaa et Skridt videre. Det er forbeholdt Enhver især og navnlig Enhver, som erkjen- der, hvad jeg erkjender og bestandig har erkjendt, at Folkets Ret i Henseende til dets Forfatning er udtrykt i Sunigrundloven uforandret. — I Henseende til det foreliggende Lovforslag skal jeg fatte mig meget kort. Jeg henholder mig til de Udtalelser, der ere fremkomne fra andre ærede Medlemmer om, at Forslaget er et af de bedste Midler, vi have, til at forhindre Afstillelse mellem Landboere og ogsaa mellem Borgerne i Byerne og i Kjøbenhavn, og at Modstand mod vort Forslag, hvad enten den er aaben eller maskeret, kun er et Middel til at foranledige en Kløft og til at vække Splid og Strid. Men det er jo ogsaa en historisk Sandhed, at de ægte, egentlige Revolutions- mænd findes ofte blandt dem, der staa paa høire Side, og at de Reaktionære i Virkelig- heden, faktisk taget, ofte ere de egentlige Revo- lutionsmænd, idet de ved at staa imod natu- rlige og rigtige Fremskridt bevirke, at den mod- satte Side kræver Mere, end den ellers nogen- sinde vilde kræve, og kræver Mere, end der svarer til en rolig Udvikling af Forholdene.

N. Andersen: Ved den foregaaende Behandling af denne Sag tillod jeg mig at fremdrage et Par Exempler paa, hvilke uhel- dige Følger det havde havt, at man paa et Par Steder havde ladet Sogneraadet faae en saadan Sammensætning, som det efter det foreliggende Lovforslag kan faae i alle Landets Kommuner. Derpaa svarede den ærede Ord- fører, at det, som jeg havde fremført, netop var det stærkeste Bevis, der kunde gives, for hvor uheldig den nuværende Tilstand er, og

hvor nødvendigt det var at komme over til en saadan Tilstand som den, han foreslog. Det forekommer mig rigtignok, at den ærede Ordfører ikke lettelig paa en grovere Maade kunde forsynde sig mod det Følgerigtige, end han gjorde ved denne Leilighed. Naar man nemlig paaviser, at Stillingen er bleven uhel- dig, ved at lade det komme dertil, hvortil det kan komme i alle Landets Kommuner efter det ærede Medlems Forslag, da er det en besyn- derlig Omgang med det Følgerigtige at sige, at saa er det nødvendigt, at det bliver saa- ledes allevegne. Mig forekommer det, at den simple og naturlige Slutning maatte være den, at man maatte sørge for at forebygge, at der skulde fremkomme ret mange flere Exempler af den Slags, som jeg har nævnet. Det ærede Medlem er i Dag fremkommen med en Be- tragtning, som forekommer mig at være lige- saa uholdbar som den, jeg nu har omtalt. Han sagde nemlig under Behandlingen af den forrige Sag, at det, at de $\frac{4}{5}$ af Bælgerne i Landkommunerne nu kunde vælge den mindre Halvdel af Sogneraadet, betød slet ikke Noget (Modsigelse); i alt Fald var det Meningent af hans Ord. Det er nu imidlertid en løier- lig Betragtning af Forholdene, at det ikke skulde betyde Noget at besætte den mindre Halvdel i Sog- neraadet. Det ærede Medlem maa aabenbart gaa ud fra, at Sagerne i Sogneraadet afgjø- res vilkaarlighedsvis ved et Magtsprog uden Hensyn til, hvilke Grunde der taler for eller imod, thi dersom det ærede Medlem gik ud fra, at Sogneraadet afgjorde Sagerne efter de Grunde, der forelaa for deres Afgjørelse, saa vilde han ikke kunne sige, at det ikke havde Noget at be- tyde, at der var en Repræsentation for en Anskuelse, der grændsede lige tæt op til Halv- delen. Men saa mener det ærede Medlem, uagtet han siger, at det ikke betyder Noget at kunne besætte næsten Halvdelen af Pladserne, at det dog kunde betyde Noget at opstille en saadan Valgbarhedsænsus for den mindre Halvdel, som han her har foreslaaet. Her vil jeg sige — og det tror jeg at kunne gjøre med Rette —, at dette betyder Intet, thi man vil godt kunne opfylde Bestemmelsen om en saa- dan Valgbarhedsænsus og dog forhindre, at der kommer en eneste Mand ind i Sogneraa-